

7. Бараннік Р.В. Судові, правоохоронні та правозахисні органи України: навч. посібник. 2-ге вид., перероб. і доповнене. Київ, 2011. 352 с.

8. Гусаров К. В. Перегляд судових рішень в апеляційному та касаційному порядках. Харків: Право, 2010. 352 с. 12.

9. Головченко В.В., Ковальський В.С. Юридична термінологія: довідник. Київ, 1998, 224 с

10. Селіванов А. Судове право як самостійна галузь системи сучасного українського права. *Право України*. 2015. № 3. С. 9–17.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-277-0-64>

Раздольська Олена Вадимівна,
аспірант кафедри поліцейського права
Національної академії внутрішніх справ

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД РЕАЛІЗАЦІЇ ПРИНЦИПУ ДОТРИМАННЯ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ В ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦІЇ

Питання пов'язані з використанням зарубіжного досвіду, перш за все тісно переплітаються з конкретним вектором політики такого соціально-правового утворення як держава. Зокрема, в питанні, що стосується становлення інституту прав і свобод людини і громадянина, змістовного наповнення відповідного принципу діяльності Національної поліції України в умовах широкомасштабної збройної агресії та обраного й фактично на фінальній стадії реалізованого намагання України, щодо вступу в Європейський союз, логічним буде підкреслити, що основним джерелом стандартів функціонування органів правопорядку є країни-члени Європейського союзу.

В процесі реформування правоохоронної системи в Україні, міжнародні правозахисні організації вимагають від держави захищати права, свободи і законні інтереси їх громадян, сприяти їх відновленню у випадку порушення. Права людини перебувають у площині взаємин людини і держави та можуть бути обмежені тільки спеціально уповноваженими на те органами держави та лише у випадках відповідності до закону [1, с. 106]. Це дає підстави стверджувати про те, що світова система захисту прав і свобод людини і громадянина, перш за все орієнтована на людиноцентриський підхід, котрий є поліваріативно пов'язаний із усіма правоохоронними системами цивілізованого світу. Відповідно, надбання прогресивних країн у

частині забезпечення тих чи інших прав і свобод людини і громадянина, що раніше не відносились до такої категорії, або мали розмитий зміст, мають бути однаково застосовані всіма іншими.

Зауважимо, що основним документом міжнародного характеру у сфері функціонування правоохоронних органів є Кодекс поведінки посадових осіб з підтримання правопорядку від 17.12.1979, ухвалений в рамках ООН. В цьому Кодексі розроблено етичні норми поведінки для поліції та інших правоохоронних органів. В основі Кодексу – твердження проте, що особи, які здійснюють поліцейські функції, повинні поважати й захищати права людини стосовно всіх осіб. Кодекс забороняє застосування тортур, а також корупційних дій та передбачає, що сила може застосовуватись тільки в разі крайньої потреби. У документі наголошується на збереженні таємниці інформації конфіденційного характеру [2].

Слід, на нашу думку загострити увагу на тому, що низка міжнародних нормативно-правових актів регулює сферу стандартизації забезпечення дотримання прав і свобод людини і громадянина. Так, міжнародними документами, правові норми яких покладено в основу діяльності Національної поліції, є Конвенція про захист прав і основоположних свобод 1950 р., Кодекс поведінки посадових осіб з підтримання правопорядку 1979 р., Резолюція № 690 (1979) Парламентської Асамблеї Ради Європи «Декларація про поліцію», Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання 1984 р., Основні принципи застосування сили та вогнепальної зброї посадовими особами з підтримання правопорядку 1990 р. [3]. Зазначені нормативно-правові акти, перш за все регулюють взаємини суспільства та поліції, крізь призму превалюючої в європейському суспільстві доктрини прав і свобод людини і громадянина, що в свою чергу й формує уявлення про правильність роботи (способів і методів діяльності) органів правопорядку та основні засади відношення поліції до суспільства та окремих його представників. У свою чергу слід підкреслити, що левова частка запропонованих у міжнародному законодавстві конструкцій вже імplementована в діяльність Національної поліції України, ще з моменту її створення та активно використовується поліцейськими в повсякденній практичній діяльності.

Щодо зарубіжного досвіду формування науки поліцейського права, то остання давно акумульована в самостійну галузь теоретичного знання, за допомогою якого при застосуванні методології правових наук вирішуються основні завдання практичного забезпечення діяльності органів поліції у відповідності до сформованих в міжнародному правовому полі стандартів. Поліцейське право в країнах

Європи відноситься до однієї з найважливіших галузей публічного права, яке досліджується на одному рівні з конституційним, адміністративним, цивільним правом [4, с. 20].

На нашу думку, така позиція досить серйозно посилює основні аспекти утвердження принципу дотримання прав і свобод людини і громадянина й суттєвого його укріплює як у контексті забезпечення під час взаємин так і з точки зору наукового забезпечення відповідної галузі, оскільки саме конкретні форми та шляхи його реалізації на практику стають результатом активних наукових пошуків у питаннях проблем функціонування органів правопорядку та їх взаємодії з суспільством і державою.

Література

1. Комзюк М. А. Обмеження особистої свободи громадян за адміністративним правом // Актуальні проблеми адміністративно-правового забезпечення діяльності органів внутрішніх справ України: зб. матеріалів наук.-практ. конф. (м. Харків, 15 квіт. 2015 р.)/ МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2015. С. 106–112.

2. Бродовський С.С. ОКРЕМІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОТРИМАННЯ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ В ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ. Актуальні проблеми сучасної науки і правоохоронної діяльності. Харків, 2017. URL: https://univd.edu.ua/general/publishing/konf/17_05_2017/pdf/60.pdf

3. Владовська К.О., Морщук Т.М. Дотримання міжнародних стандартів прав людини працівниками Національної поліції України. DOI: <https://doi.org/10.32453/2.vi4.300>.

4. Курко М. Н., Біленчук П. Д., Ярмолюк А. А. Наука поліцейського права в українському державотворенні: витоки, віхи, історіографія, сучасний стан і шляхи пріоритетного розвитку. Наше право. 2005. № 4. С. 17–22.